

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара друге класе среза јабланичког Милана Величковића, полицијског писара исте класе среза ражањског, по службеној потреби; и

за полицијског писара треће класе среза ражањског Петра В. Радовановића, адвокатског писара.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. марта 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Јовану Алексићу, полицијском писару друге класе среза колубарског, округа ваљевског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. марта 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ТРАГОВИ НОГУ И РУКУ У КРИВИЧНИМ ИСТРАГАМА

Трагови ногу¹⁾.

Било би издишно нарочито истицати огромну важност трагова ногу у кривичним истрагама. Међутим, ни наши полицијски агенти ни наши истражни чиновници нису, у, истини, још довољно упознати са њиховом корисношћу и важношћу. Нећемо да претерујемо као извесни теоричари, који тврде да из трагова могу читати као из отворене књиге, јер то је фраза која има своје нарочито место у једном роману Конана Дојла или у приповеткама о авантурама Ника Картера или Буфала Била. Наша сопствена

¹⁾ Из дела Dr. R. A. Reiss-a: Manuel de police scientifique (technique).

пракса доказала нам је, међутим, да је у извесним случајевима могућно пронаћи извршиоца злочина, захваљујући траговима његових ногу. Поред овога, они — ови трагови — пружају пажљивом и критичном посматрачу (особине ове не познаје већина теоричара о злочину) индиције, које могу имати врло великог утицаја на ток истраге. Ово је довољно да истражник, а нарочито његов технички помоћник, вештак — специјалиста буду темељно упознати са изналажењем и искоришћавањем ових трагова.

Одржање трагова ногу на месту извршеног дела.

Инструкције водског кантона за заштиту трагова у почетку истраге поводом овога веле: „Није, по правилу, потребно нарочито заштићавати трагове ногу, који се налазе у унутрашњости куће, осим ако је немогућно забранити приступ света на место где се они налазе. У овом последњем случају треба их покрити даскама, испод којих — да се трагови од њих не би покварили — треба метнути две до три попречнице.“

Ако се трагови ногу налазе у отвореном пољу, онда их треба покрити каквим сандуком, или већом саксијом за цвеће, или даскама испод којих би се подметнуле две попречнице итд.

Преко свега овога треба метнути увештачено платно, а околу направити мали земљани насип, да би се спречило приступ воде у случају кише.

Отисци ногу у снегу заштитиће се од топљења ако се прво покриву сандуком па се на овај набаца снег. У колико је количина снега на сандуку већа у толико ће отисак бити заштићенији. Ако има много отисака од исте индивидуе, треба међу њима изабрати најбоље и од једне и од друге ноге, и сачувати их на горе изложени начин.

Истраживање трагова ногу.

Где треба тражити трагове ногу? Разуме се прво на месту самог злочина, а затим — што се врло често пренебрегава — и на удаљенијим местима. Шта више, на

овим последњим местима обично се налазе боље очувани трагови но на самом месту злочина. Потпуни и добро очувани отисци на овом месту релативно су ретки, јер их обично има много и изукрштани су. Поред овога, личности које прве приспевају на место извршеног дела у већини случајева газе преко злочинчевих отисака, а нису ретки случајеви да и сам злочинац уништава и квари своје отиске. Опасност од свега овога много је мања код трагова на удаљенијим местима, кроз која је злочинац морао проћи. Истина, теже је доказати да такав и такав отисак ногу нађен у околини места злочина произлази доиста од злочинаца, али се са мало више посматрања и логике и ово постизава. Тако је увек мало вероватно; да ће злочинац ићи путевима и улицама где би могао бити виђен, већ ће тражити путеве за које верује да ће га заклонити од погледа.

Ако се открију трагови, за које је вероватно да произлазе од убице, треба прво извидети да ли они нису од суседа, или личности које припадају кући у којој је злочин извршен, упоређујући евентуално у овом циљу на лицу места њихову обућу са нађеним отиском. Брзо упоређење довољно је, у већини случајева, да покаже идентитет или неидентитет у оваквим приликама. На случај сумње треба одузети обућу и извршити брижљиво упоређење у лабораторијуму.

Ако се дође до уверења, да нико од суседа итд. није творац нађеног отиска, велика је вероватноћа да се има посла са отиском злочинаца. Доказ о пореклу отисака ногу утврдиће се још лакше, ако су њихови творци изгубили какав свој или украдени предмет. Констатација да отисци произлазе од личности које су трчале, или које су носиле какав терет, или које су се одмарале, може такође олакшати одређивање њиховог порекла.

Додајемо још, да и у овим случајевима, кад је на месту извршеног злочина нађен отисак који се може искористити, не треба пренебрегнути тражење нових отисака у околини, јер је њихово изучавање у толико боље у колико их је више на расположењу.

Отисци босих ногу.

Доста знатан број убиства извршује се од убица са босим ногама: убиство Марије Агетон, у Паризу, које ј извршио познати Прадо, афера Курвоазије, у Енглеској, двогубо оцубиство Беснеј (афера Тици), убиство финансијера Релиса (које су извршили Ренар и Курто-а) итд. У овом последњем случају убице су биле потпуно наге у моменту извршења злочина. Разлог скидања обуће пред извршење злочина веома је разумљив. Злочинци овим избегавају бат корака, и не ризикују да своју обућу умрљају крвљу, која се веома тешко уклања потпуно са превоја кожа. Са ових истих разлога скидање обуће практикују и опасни крадљивци. Многе убице и опасни крадљивци скидају само шипеле, а задржавају чарапе на ногама.

Отисци босих ногу могу се наћи у влажној и пластичној земљи, т. ј. у земљи која је овлажена кишом, или је недавно превртана; затим у песку, у шумској земљи, у прабини по путевима, у брашну и осталим подобним материјама. Позитивни отисци могу се констатовати на сваком јавном предмету који је покривен прашином, на паркету недавно премазаном, по каменним плочама и каменом патосу са глатком површином, итд. Шта више, нога обојена крвљу или ма којом другом материјом за бојење, оставиће свој позитиван отисак на свакој површини с којом дође у додир. Овај отисак може бити потпун или делимичан.

Позитивни отисци, произведени босом ногом, која није намазана крвљу или којом другом подобном материјом на премазаном паркету, каменним плочама итд. постаће видљиви за око ако се буду испитивали под извесним углом, јер површина, додирнута знојем и масним материјама, које се увек налазе на површини коже, у већој или мањој количини, потамни услед овог додира.

Нога.

Код отиска ноге разликују се ови делови: *предњи део ноге са прстима, унутрашња ивица табана* која граничи кривину овога, *спољашња ивица табана и пета*.

Ромер разликује три типа ноге, који производе три различна облика табана: *савијен, раван и средњи*. Последњи тип најчешћи је. Његов потпун отисак овај је: а) спољашња ивица табана оцртава се у потпуној дужини; б) унутрашња ивица лако је прекинута кривином табана, али веза између предњег дела ноге и пете (мост) не постаје, услед овога, сувише узана; в) предњи део ноге са широком ивицом глава (5) метатарса с једне, и са меснатим врховима прстију с друге стране, и г) пета потпуно оцртана.

У унутрашњости ноге кости су распоређене тако, да образују двогуби свод у правцу трансверзалном и антеро-постериорном. Као што вели Фрекон, овај свод може се упоредити са полукубетом, које је изнутра отворено, и које се може комплетирати приближењем двеју ногу. Код савијене ноге свод је претеран, а код равне он више или мање ишчежава.

Отисак савијене ноге карактеристичан је, дакле, веома малим, а равне, врло широким мостом.

Стајање.

Отисци, које производи нога приликом стајања на једном месту, најкарактеричнији су, али притом никад нису апсолутно тачни, јер се нога на чврстој земљи шири и увеличава. Ово увеличавање износи, по Пенкеру, по 5 m.m. у сваком правцу, а по Масону од 9 до 23 m.m. у дужину. Увеличавање се не производи подједнако у свима деловима ноге. Предњи део ноге више се стешњава, истина не у великој мери, услед чега је најзгоднији за мерење.

Треба такође водити рачуна и о грчењу ноге услед хладноће, и. пр. у снегу.

Поред нешто мало мањих димензија, ово грчење производи још и превоје на кожи табана, којих нема на нормалној температури. Код отисака босих ногу у снегу, који су у пракси врло ретки, треба и о овоме водити рачуна.

За време стајања отисци прстију за окружени су, док су за време хода издужени. И кривина табана мења се у овим случајевима, јер се мало смањује за време хода услед издужења ноге. Она знатно варира од једне индивидуе ка другој.

Ход.

За време хода нога пада на задњи део пета и продужује свој покрет унапред, додирујући сукцесивно земљу свима испушченим деловима табана. Овом приликом она се шири и, најзад, пошто се јако ослонила на свој предњи део, подиже се својим врхом.

Услед неједнаке пресије за време хода, пета и предњи део ноге упадају више у земљу, услед чега пресек отиска ноге у ходу представља криву линију, чије су најниже тачке: задња ивица пете и врхови прстију, а највиша: средина ноге. Шта више, услед покрета прогресије тела, која се ослања на предњи део прстију, ови клизају у назад и на овај начин скраћују дужину отиска ноге. Овај на предњој страни показује једну равнину клизања, у чијој су основи отисци прстију, по правилу врло јасни (Кутањ и Флоренс). Дужина ноге одговара у овом случају, не дистанцији између пета и прстију, већ оној између краја пете и почетка равнине клизања. Ова је равнина увек јасно видљива код отисака у блату и снегу. У овим последњим, клизање ноге у назад одваја често целу задњу страну отиска и баца је позади. Равнина клизања у толико је већа у колико површина, по којој се иде, нуди мање отпора, и у колико је покрет бржи. Она је, тако исто, врло знатна кад се отисци ноге налазе на узбрдном путу. Код отисака на низбрдници и површинама покривеним снегом често се посматра, поред равнине клизања предњег дела ноге, још и клизање целе ноге унапред.

Ово што смо рекли о кривини отиска босе ноге и равнини клизања, вреди такође и за отиске обувене ноге.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Ова ме вест озбиљно забрину: њу ће свакако испитати, а може бити да је већ била пред управником вароши; без сумње да је казала, или ће казати, за Дифаји-а, а кад је издат Дифаји издат сам и ја. Било је, дакле, неопходно осујетити тај удар. Сишао сам журно да се посаветујем са поднаредником шта ћемо предузети. Срећом он се беше отрезнио; кажем му о опасности која нам прети, он ме разумеде и извади из појаса двадесет гвинџа. „Ево, рече ми, овим ћемо осигурати Ћутање мајке — Томас“. Затим зовну једног келнера, даде му паре и рече му, да их одма преда апсеници. „Ово је син апсанцијин, каза ми Дифаји, он стиже свуд, а уз то је поуздан“.

Наш изасланик се врати брзо и каза нам да је Мајка-Томас испитивана два пута и да није проказала никог; да је са захвалношћу примила послатак и да је тврдо решена и главу да изгуби а ноће да каже штогод, што би нама могло шкодити. На тај начин сам се с те стране био обезбедио. А шта да радимо са Ћеркама? упитам Дифаји-а — с Ћеркама? Ништа друго него да их експедирамо за Динкерк; ја ћу платити трошак. Одмах смо се попели обојица да им саопштиме одлуку о путу. Оне испрва изгледаху зачуђене али после малих уверавања, да је њихов интерес да не остају више у Булоњи, оне се решише да нам кажу збогом. Још исте вечери отпутовале су. Растанак није баш био тужан јер Дифаји је био новчан а било је наде да ћемо се опет видети; само се брада не састају, каже пословица.

Госпођу Томас пустише пошто је издржала шест месеци затвора. Наулина и њена сестра нагнане љубављу према месту рођења вратише се на материно крило и предузеше стари живот. Не знам да ли су што стекле, али није немогућно. Зато што о њима и не знам ништа више прекидам њихову историју да продужим своју.

Полет и његови једва да су били и приметили наше одсуство кад се ми вратисмо; они су повали, пили и јели неизменично и све у један мах и нису престајали до поноћи, састављајући тако све оброке у један. Полет и Флерио, његов помоћник, били су јунаци дана, а били су и физички и морално различити један од другог. Први је био мали и пул човек, јаких и четвртстих леђа; имао је врат као у бика, а плећа широка, лице једро на коме је имало нечега лавовског; његов поглед био је увек или страхан или љубазан; у борби је био без милости, а иначе је свуда био човечан и сажалив. У сукобу лађа био је демон, а код своје куће, међу женом и децом, изузев мало напраситости, био је добар као аићево; најзад био је добар закупац (имања) прост наиван и искрен, као какав патријарх; немогућно је познати да је гусар, а укрца

ли се; он наједанпут мења обичаје и говор, постаје дивљак и груб преко сваке мере; његова је команда као каквог деспота са истока, кратка и без приговарања; имао је руку и вољу, гвоздене: тешко ономе ко се успротиви! Полет је био неустрашив и трпељив, осетљив и груб човек; нико није имао више од њега искренности и лојалности.

Флерио је био једно од оних најпростијих бића која сам икада срео. Обдарен чврстим саставом он га је још врло млад трошио у свима могућим претераностима. Он је био један од оних распуштеника, који силом аконтирају од свога живота и троше свој капитал на зелен. Усијана глава, разбуктале страсти и занета уобразиља беху га рано изгурале напред. Он није имао још ни двадесету а малаксалост његових пренију и опште слабљење приморали су га били да напусти артилерију, у коју је био ушао у осамнастој години. Сад је имао само душу, страшно је био сув; два крушна ока, која су својом црном бојом чинила да више пада у очи меланхоличан изглед његовог лица, одавала су све оно што је преживео овај леш у коме тињаше још ватрена душа. Флерио не знашаше да су његови дани избројани; суђаје му беху изрекле смртну пресуду и извесност блискога свршетка надахну га на једну необичну одлуку. Ево шта ми је он причао:

„Служио сам у коњичкој артилерији, где сам ступио својевољно. Шук је гарнизонирао у Мецу: жене, јахање и ноћна служба сатреше ме, био сам сув као хартија. Једнога дана засвира да се коњи седлају и одмах пођосмо; разболео сам се на путу; упутише ме у болницу и после неколико дана лекари видећи да изкашљавам доста крви изјавише да моја плућа за прилично дуго времена не могу поднети дрмусање на коњу; према томе решише да ме преведу у пешачку артилерију и чим сам се предигао превод је извршен. Заменио сам једну врсту топова другом, мале за велике, шест за дванаест, мамузе за дозулке; требало је товарићи на мазгу и растоваривати, гурати точкове, правити заклон, носити терете и још горе, упртити на леђа торбу са муницијом која је убила више регута него ли топ на Маренгу. Ова ме торба уби, нисам могао више издржати, те се јавим за отпуст и то ми се усвоји; требало је још само да издржим главни преглед који је вршен комисијски а у комисији је био генерал Сарацен. — Кладим се да је онај тамо бодестан од груди; боле ли те груди? — Јектичавко у другом степену¹⁾, рече лекар. — Овај овде? сумњам, сви су они такви: згрчених рамена, тесних груди, протегласти, у лицу жољави. Да ти видимо ноге... а, четири рата можеш издржати, настави генерал ударајући ме по листу. Шта би хтео? отпуст? нећеш га добити. У осталом, додаде он, само је онај мртав који се не креће, одлази!... други. — Хтео сам да кражем... — други! понови генерал, а ти ћути!

„Кад се преглед сврши одем и легнем на мој кревет. Док сам опружен по њему

размишљао о суровости генераловој дође ми помисао: да ли неће бити попустљивији ако ме ко од његових другова препоручи. Мој отац се познаваше са генералом Леграном који је био у логору у Амблетезу и намислим да од њега тражим помоћ. Нађем га. Он ме прими као сина свога пријатеља и даде ми писмо за Сарацена коме ме посла са својим ађутантом. Препорука је била хитна и веровао сам да ћу успети. Дођемо оборица у логор извесити се за стан генералов, један војник нам га показа, и ево нас на вратима ј дне опале бараке, која ни по чему не личаше на стан главног старешине: ни страже, ни стражаре, ни натписа. Куцнем балчаком моје сабље; „слободно“ викну неко са нагласком и тоном рђавог расположења; повучем за један капап те се скакавица подиже и отворе врата. Прво што улазећи опази смо беше један вунени чаршав у коме су увијени на мало сламе лежали један уз другог генерал и његов послани. У таквом положају он нас прими. Сарацен прима писмо и пошто га је мирно прочитао рече ађутанту: „Генерал Легран се интересује за овог младог човека; лепо, шта жели он? да га отпустим? није ни мислити о томе“; затим окренув се мени: „ти би мислиш био дебљи кад бих те отпустио! Диван ти изглед стоји код куће! ако си богат да умреш полако мучен ситним бригама, ако си сиромаша да увећаш беду твојих родитеља и да скончаш у болници. Ја сам лекар, ја. Тебе куршум тражи а лечење на страну; ако те не нађеш, ранац, или још боље, маршеви и вежбања опоравиће те. У осталом, ради као ја: ни ракије, она вреди више него ли лекови и сурутка“. У исто време он пружи руку дохвати једну грдну чутуру која је била близу њега и напуни један бокал који ми додаде. Узалуд сам се бранио, морао сам попити велику количину ракије; ађутант такође не могаше се ослободити од ове необичне љубазности. После нас пио је генерал, а његов послани, коме додаде бокал, докусурни оно што је било остало.

„Није било више наде да се може искамчити решење које ми је требало и ми се вратисмо нерасположени. Ађутант оде у Амблетез, а ја у тврђаву Шантијон где уђем више мртав него жив. Отада није ми се ништа миљило и био сам изгубио вољу на све; тада сам добио поштеду од службе и лежећи и дању и ноћу потрбушке остао сам равнодушан према свему што се око мене догађа и мислим да би остао још дуго у томе стању, да једне зимске ноћи не паде Енглезима на памет да запале нашу флотиду. Ма да нисам ништа радио ипак сам од неког непојмљивог умора био заспао. Наједанпут ме разбуди неки ненадни тресак, устанем и кроз окна једног малог прозора приметим хиљаду пламенова који су се укрштали у ваздуху. Видео сам грдне пламене бразде као дуге и звезде које су изгледале као да исекају; испрва сам мислио да видим неку вештачку ватру. Међутим хука, слична оној од бујице, које као водопад падају са стена, натера ме да задрхтим. Од времена

на време густа помрчина је уступала место некој црвеној светлости која ми је изгледала као дан у паклу; земља беше као запаљена. Грозница ме ухвати; чиниаше ми се као да ми отиче мозак. Засвира „узбуна“, чуо сам лепо озвике „к оружју“, и од пета до главе пређе ме неки страх; доиста био сам изван себе. Дохватим чизме, пробам да их навучем, немогућно, тесне, и ноге ми се заглавише у сарама; пробам да их извучем али не могу. За време овог напрезања мој страх постојаше све већи. Моји се другови обукоше; тишина која завлада око мене каза ми да сам остао сам, а напротив са свију страна чујем трче топовима, нико не брине за моју неприлику у обувању; најзад јурнем преко поља носећи испод мишице своје одело.

„Сутра дан изађем међу другове. Стидећи се мога кукавичлука који је и мене чудно измислим једну причу, која би ме, ако се у њу поверује, начинила неустрашивим. За несрећу она се не шираше тако лако као што сам ја мислио; нико није био тако глуп да у њу верује, него су ми чак добацивали оштре шале и заједања, те сам излазно из коже од јада и гњева. У свакој другој прилици ја бих се тукао са целом четом, али сам био сатрвен и тек идуће ноћи поврати ми се снага.

„Енглези беху понова почели да бомбардују варош; били су готово близу до обале, њихове речи допирашу до нас а наша зрна пребациваху их. Наши послаше на спруд покретне батерије и оне да би им се приближиле морале су се кретати према плими и осеки. Ја сам био у првој послужи једног топа; кад стигосмо до таласа ми се заустависмо. У истом препутку Енглези просуше на нас град од танади; гранате се распрекаваху пред нашим карама а друге испред наших коња. Било је јасно да смо и поред помрчине били Енглезима средиште на нишану. Требао је и бранити се и нападати; нареди се премештање топова; то се изврши; каплар при моме топу, толико исто збуњен колико сам ја био синоћ, хтео је да види, да ли су осовине на топу легле у л жишто за пуцање, повуче руку, али на једанпут јаукну од бола, а његов јаук поновише одјеци са обале; прсти му беху слењени бронзом тешком двадесет центата; притрчаше да му прсте ослободе, подигосе масу која их је притискивала, али при свем том он се осећаше још ухваћен и обезнани се; неколико гутљаја ракије помогосе ми повратити га и ја се пожурих да га изведем у поље; сви су помислили да ми је то био изговор да се извучем.

„Ја и каплар иђасмо полако; у часу кад смо ушли у парк (мунициони трен) кроз који смо морали проћи, једна бомба за запаљивање паде међу две каре пуно барута: опасност је била ту, неколико тренутака и сва муниција оде.... Могао сам комотно да се уклоним, али не знам, тек у мени се изврши неки преобрајај; од смрти се нисам више бојао; брже него муња јурнем на металну цев одакле је избијала смола и запаљива материја, зграбим је, однесем далеко и спустим на земљу

¹⁾ Кашље и пљује крв.

www.biblioteka.rs оном тренутку кад ђулад у гранати подрекао и са треском разнесе гранату.

»За ово сам имао сведока: моје руке, лице, изгорело одело, опаљене канате једне каре, све то говораше о мојој храбрости. Да није било оне једне успомене ја бих се погордио, а овако сам само био задовољан; другови ме нису више масним шалама задикивали. Продужисмо пут. Тек што смо били одмакли неколико корака атмосферу обузе ватра, седам пожара појавише се у један мах; извор страшног осветљења био је у луци. Преп на крововима обухваћеним ватром пуцаше те је изгледало као пушкарање; војници одељења чујући то, а не знајући узрок, ишли су на све стране тражећи непријатеља. Влизу нас, на малом одстојању од бродарске радионице облаци дима и пламена обухватили беху једну колибу од које ветар разношаше запаљене делове; тужно јаукање неког детета допираше до нас; ја уздрхтах, није се имало времена промишљати; жртвујем се, спасем дете и вратим га његовој мајци која сирота цвиљаше да га ко избави.

На овај начин част ми је потпуно повраћена; нико се не усуђиваше више да ме сматра за плашљивца; вратим се у баторију где су ми сви честитали. Наш команднт обећа ми чак и орден, који није могао за себе добити, јер је за тридесет година његове службе био судбине да увек буде иза топа а никако испред њега. Ја сам сумњао да ћу у опште бити одликован а још пре по његовим препорукама нисам одликован. Све једно, мени је било суђено да се прославим, све беше уз мене. У то време између Енглеске и Француске били су поведени преговори за мир: лорд Лодерал беше у Паризу као пуномоћник кад телеграф јави за бомбардовање Булоње; то је други део преговора вођених у Копенхагену. Цар увређен овима безразложним непријатељством извести о томе Лорда; пребаци му неверство његове владе и препоручи му да одмах оде. После тога на петнаест сати Лодерал стиже овде на »златном топу«. Народ је желео да се на њему освети Енглеској и скупи се у гомилама на путу куда ће лорд проћи, а кад се он појави, без икаквих обзира према оној двојници на њих официра који су га пратили, са свију страна полете на њ камење и блато. Лорд блед, дршћући, без наде, очекивао је да буде премаћен, али ја му приђем са сабљом у руци и викнем: тешко ономе који га дирне! Говором растерам гомилу и стигнемо у пристаниште без икаквих других неприлика и лорд се укрца на једну парламентарску дађу. Чим је стигао у Енглеску ескадру, још исто вече, настави се бомбардовање вароши. И ту ноћ били смо под оружјем. У један сат изјутра Енглези пошто су избацили неколико бомби за запаљивање обуставише паљбу; био сам изнурен од умора, наслоним се на један лафет, и заспим. Не знам колико сам сати славао, али кад сам се разбудило био сам сав у води, крв ми се, чини ми се, беше следила, удови укочени, а поглед као и ум заморени. Булоња ми из-

гледаше као да је променила место а ватра са флотиле изгледаше ми као да је она непријатељска. То све било је тек почетак једне дуготрајне болести, али сам ипак упорно одбијао да за све време боловања идем у болницу. Најад време оздрављења дође, али како сам се сувише споро опорављао предложиш ме за отпуст и овога пута, и ако сам сад био мишљења генерала Сарацена, и против моје воље, отпустише ме.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине радљевске, актом својим Бр. 979, пита:

»Суд овај, пресудом својом Бр. 624 од 22. фебруара тек. год., казнио је извесна лица — грађане ове општине, што по наредбама овог суда нису хтели очистити своја воћа од гусеничких јаја, са по 30 динара казне новчане у корист своје касе, наслонивши своју пресуду на чл. 6. зак. о уништавању штетних животиња и биљака, даље: да сви кажњени плате за пресуду по два динара таксе, а последним грађанима — сведоцима по два динара дангубе солидарно.

Ну по жалби кажњених лица, полицијска власт среза тамнавског, као надлежна за разматрање пресуда општинских судова овакове врсте, чл. 6. поменутог закона, не да је ожалбјену пресуду поништила или одобрила, већ је ослањајући се на поменути законски пропис, ову пресуду преиначила и пресудила, да се сва именована — кажњена лица, пресудом овог суда Бр. 624, казне са по 5 *пет динара* новчаном; да сви солидарно плате за пресуду свега 2 — *два динара* такса (ма да су истом кажњена 23 лица) и сваком сведоку по 1 — *један динар* дангубе.

Суд овај налази, да полицијска власт није у праву пресуде општинских судова преиначавати, већ само одобрити или поништити — чл. 6. пом. закона. Сем тога суд налази, да с погледом ТБр. 370. и код овог напомене у закону о таксама, дужни су сви окривљени да плате по два динара таксе за изазвану судску радњу по званичној дужности због њихове непослушности.

Стога суд овај, поводом овог случаја, моли уредништво, да у првом свом броју »Полицијског Гласника« изнесе своје мишљење: да ли је изнета радња полицијске власти, у овој ствари, правилна или не. Ако јесте по основи кога законског прописа? и најзад чијој каси припада ова казна, пошто је полицијска власт пресуду овог суда Бр. 624 својим Бр. 4466 од 10. ов. месеца и год. заменила?»

— На ово питање одговарамо:

По члану 6. закона о уништавању штетних животиња и биљака и о заштићавању корисних животиња, жалбе против осуда општинских власти разматрају

и у последњом степену *расирављају* ереске, односно окружне полицијске власти.

И ако овим законским наређењем није нарочито наглашено, да полицијске власти могу преиначавати пресуде општинских власти, ипак им се то право не може оспорити, јер се из речи: »*расирављају*«, јасно види, да сем разматрања имају и шире право, управо право преуђивања.

Према овоме, ереска власт је имала по закону право да измени казну, коју је општински суд изрекао, и у том погледу не може јој се чинити никакав приговор.

Да ли је, пак, она добро урадила што је смањила казну, то је са свим одвојено питање, и уредништво је ту на страни суда, и налази: да се само осетним казнама може пагнати наш свет да штити и своје властите интересе, и интересе својих суседа, јер непочинствена гусенична јаја у једном воћњаку, пружају могућност да лише читаво село једног важног и олаког прихода.

Што се тиче наплате таксе, уредништво налази да је ереска власт погрешила што је сва кажњена лица осудила на плаћање свега 2 динара.

То није могла учинити ни по напомени код тачке 370., јер се и тамо предвиђа наплата од осуђеног, што значи кад је ових више онда од свакога, а го није могла учинити ни по начелу постављеном у напомени 2. алинеје друге код броја 193. закона о таксама, где се изречно вели, да ће се свако лице особено осуђивати на плаћање таксе.

Овоме није било места ни по томе, што је општински суд требао за свако лице да води одвојену истрагу, па да и пресуду одвојено донесе.

Новчана казна припада општинској каси, без обзира на то што је величина њена измењена, јер она ипак има свога извора у пресуди општинског суда.

II

Деловођа општине језерске, у срезу деспотовачком, пита:

»Начелник среза деспотовачког, у претпрошлој 1910. год., узео је мене и председника општине на одговор, што у општини није било страже, па нас је по томе, а по чл. 158. закона о општинама, казнио са по 100 динара у корист државне класе.

Као главни разлог за уништај, ја сам у изјављеној жалби цитирао одредбу чл. 115. закона о општинама, која предвиђа дужност општин. деловође, а и чл. 148. истог закона.

Трећи одсек Државног Савета, одлуком својом од 28. октобра 1910. године Бр. 8799, одбацио је жалбу а решење начел. ср. оснажио.

Док, међу тим, у бр. 9., стране 70. »Полиц. Гласника« излази одлука Државног Сивета од 19-1-г. год. Бр. 210, којом се деловођа општин. ослобођава казне за дело из чл. 158. зак. о општин. пошто није случај из члана 115. помен. закона.

Налазећи: да је одлука Државног Савета, којом је моја казна по решењу на-

челника среског Бр. 8799, неправилна и противзакон, пошто је дужност деловође јасно изведена у чл. 115. закона о општ. а овди није било ни једног услова из ове одредбе, — а да је одлука изнета у бр. 9. „Полиц. Гласника“ правилна, ја ипак молим уредништво да и оно даде своје мишљење: која је одлука правилна по овој ствари, како би се општ. деловође могле управљати при противном поступању?“

— На ово питање одговарамо:

Деловође општинских судова, као општински службеници, не могу ништа самостално наређивати у општини, јер та права припадају општинском суду, у колико нису пренесена на саме председнике општинске члановима 103. и 109. закона о општинама.

Према овоме, деловође не могу самостално и независно од општинских судова извршивати ни наредбе старијих власти, кад ове нису везане специјално за канцеларијске послове, него њихово остваривање и извршење тражи и неку врсту принуде, која извире из законског овлашћења.

Како и наредбе о постављању поћних стража, могу бити извршене само тада, ако онај, који тражи њихово извршење, има и право принуде, а то право, међутим, деловође немају, то онда на њима и не лежи одговорност, јер то прелази круг дужности, које су за деловође прописане у чл. 115. закона о општинама.

Из ових разлога ми налазимо, да је друга одлука Саветска, публикована у 9-ом броју нашега листа, за ову годину, саобразна закону.

Деловођа би овде могао бити одговоран само тако, ако би се утврдило: да је он немарљивошћу својом у пословима канцеларијским тако затурио ову наредбу власти, да она није ни допрла до сазнања општинског суда и председника.

Понављамо: кривице, за које деловођа општински може бити кажњен по члану 158. поменутог закона, везане су само за дужности побројане у чл. 115. истог закона.

Независно од казна из чл. 158. прописане су казне т. 1. чл. 157., чл. 163. итд. за пропуштене дужности у тамо побројаним случајевима.

III

Деловођа општине влаховске, у срезу добричком, пита:

„Молим уредништво, да ми изволе у своје листу објаснити:

Подлеже ли плаћању таксе тужбе, које сеоски пуномоћници подносе за заузеће сеоске утрине противу појединих грађана, јер то није у закону о таксама објашњено, а ја сам мишљења да те тужбе подлеже такси, јер се пуномоћници сматрају као приватна, а не званична лица.“

— На ово питање одговарамо:

Чување општинске утрине није ствар само добре воље општинских власти, него је то њихова законска дужност, која исти-

че из закона о општинама и Височајше уредбе од 7. марта 1858. године.

Кад ово стоји, онда се општински пуномоћници, који достављају захватање општинских утрина, не могу сматрати као приватна лица, те по томе не треба ни да плаћају таксу за све случајеве § 375. а. кр. закона, у толико пре, што се ова дела извиђају и суде по службеној дужности. Овако је нашао и Касациони Суд одлуком својом, донесеном по захтеву г. Министра Правде од 11. октобра 1910. г. Бр. 15785.

IV

Деловођа општине пријеворске пита: „Одбор општине пријеворске, одлуком својом од 24. октобра 1911. године Бр. 1741, осудио је два грађанина на по 3 месеца пол. надзора као сумњива лица.

Одмах затим, оба ова лица стављена су под кривичну истрагу и у притвор код начелника среза љубишког по извесној кривици, и како је притвор одобрен они су били под ислеђењем више од 3 месеца и на претресу код Првостеп. Гор. Милановачког Суда пуштени су као невини.

Општински суд позива их да издрже надзор по одлуци одбора, али се они бране да су ту осуду код власти издржали, јер чим су осуђени одмах су пали у притвор и у рукама власти били више од три месеца.

Моје је мишљење, као деловође општинског, да осуђенима треба тај притвор урачунати у извршење надзора, пошто су више од 3 месеца били под надзором власти и као невини пуштени.

Али председник и кметови не слажу се са мном и траже да осуђене подвргну издржању надзора без обзира на то, што су они и дуже време били у притвору. У овоме мишљењу председника и кметове потпомаже и среска власт.

За ово молим уредништво да изводи објаснити: чије је мишљење правилније, моје или председника, кметова и среске власти?“

— На ово питање одговарамо:

У случајевима кад се надзор досуђује уз друге казне, он по § 37. в. почиње тећи од времена издржане или опростене казне.

Његово прекидање није признато, и кад истекне време, колико је одређено, он је одржан па баш и да није свакако проведена онако, како прописује § 37. а. кр. закона.

Код надзора који се изриче према § 4. а. Полиц. Уредбе и § 391. кр. закона, мора се узети да надзор почиње тећи онога тренутка, кад је одлука постала извршном.

Према томе, ако је од дана кад је одлука постала извршном, па до сада, протекло више од 3 месеца, онда се лица, о којима је сада реч, не би могла сада стављати под надзор по ранијој одлуци у толико пре, што су они све то време провели у затвору.

Међутим ако се на њих и даје сумња, одбор и суд могу донети нову одлуку и њоме их ставити под нов надзор.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Да ли административне кривице општинских часника, предвиђене у чл. 157—162. закона о општинама, застаревају по закону о општинама (чл. 167. н.) или по казненом закону (§ 396.)?

С. М., председник општине п...., пресудом начелника ср. п.... од 30. априла 1911. год. № 8379., кажњен је са 40 дин., на основу чл. 158. закона о општинама, за три разне кривице, учињене у званичној дужности.

Ова пресуда саопштена је осуђеном преседнику 28. септембра 1911. године., дакле, после четири месеца и 28 дана, и за то време надзорна власт није ништа радила и предузимала, да пресуду изврши или да прекине застарелост.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да је пресуда надзорне власти у смислу § 396. кривич. закона застарела, па је с тога, и не упуштајући се у разматрање, вратио акта нерасмотрена (Одлука од 12. новембра 1911. године № 10462.)

Министар Унутрашњих Дела актом од 18. јануара 1912. године П. № 967 вратио је сва акта овог предмета Државном Савету с молбом, да на основу чл. 64. закона о пословном реду у Државном Савету исправи своју одлуку № 10462., пошто иста треба да буде донета на основу чл. 167. н. закона о општинама, а не на основу § 396. кривич. закона, и пошто овде није реч о застарелости пресуде (јер иста није постала извршном) већ о застарелости дела. Овом приликом напоменуо је, да се чл. 167. н. закона о општинама односи и на дела из чл. 158. истог закона, јер се прво поменути наређењем из закона о општинама (чл. 167. н.) не прави разлика између дела судски и административно кажњивих, што се види и по томе, што закон о општинама, тек после чл. 167. н. предвиђа, која од изложених дела извиђа и суди судска власт, а која пак дела надзорна власт.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да се према пропису чл. 58. саветског пословника не може понова упуштати у разматрање и решавање о томе, да ли је пресуда начелника ср. п.... од 30. априла 1911. године № 8379, изречена над С. М., председником општине п....., за дела предвиђена чл. 158. закона о општинама, застарела, јер је већ о томе своју коначну одлуку донео 12. новембра 1911. год. № 10462. С тога је вратио сва акта на даљи надлежни поступак.

Одлука од 3. марта 1912. год. № 1501.

Један случај поништаја пресуде надзорне власти о казни општинског поштар, услед тога, што је пресуда заснована на правилима о сеоским поштама од 1902. године, која су престала важити услед замене правилима од 9. новембра 1909. године.

Милија Т., председник, и Недељко М., деловођа — поштар општине р..., узети су на одговор, што општински поштар

једно препоручено писмо отпратио изредном поштом куда треба, већ тек после пет дана.

На свом саслушању, председник је изјавио, да он за ово не може одговарати, пошто он није поштар, нити у опште, ма колико, до њега има кривице за ово.

Деловођа — поштар изјавио је, да је писмо примио после 4 часа по подне, када је већ пошту био послао. Писмо није отпратио одмах зато, што није имао при себи поштанских марака.

Надзорна власт пресудом од 10 јануара 1912. године № 20676., а на основу чл 48 и 57. правила о општинским поштама и чл. 153. закона о општинама, казнила је их са по 20 динара.

По изјављеним жалбама, III Одсек Државног Савета нашао је, да жалбена пресуда не може остати у снази с тога, што је заснована на пропису члана 48. правила о сеоским поштама, прописаним 16. септембра 1902. године а она су према чл. 61. правила од 9. новембра 1909. год. П. № 24796. и П.Т. № 30623. изгубила своју вредност.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио, да се пресуда надзорне власти поништи.

Одлука од 12. марта 1912. год. № 2920.

Противу одлуке општинског одбора, којом на предлог надзорне власти у смислу чл. 148. закона о општинама, разрешава од дужности општинског часника, жалба се изјављује непосредно надзорној власти и предаје општинском суду.

На предлог надзорне власти, а у смислу чл. 148. закона о општинама, одбор општине ј..... одлуком од 22. фебруара 1912. године № 4070. разрешио је од дужности Илију Д., кмета села Гор. Ј.....

Противу ове одлуке, укљоњени кмет изјавио је жалбу, »за надлежну власт«, предавши је општинском суду, дакле правилно према чл. 172. зак. о општинама.

Општински суд пошаље ову жалбу са актима надзорној власти, а ова је спроведе Државном Савету на решење.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да је овај предмет погрешно упућен Државном Савету, јер кад је жалба, противу одлуке одборске, изјављена надлежној власти, која је у овом случају била непосредно надзорна власт, и прописна такса по закону о таксама плаћена, онда је непосредно надзорна власт била дужна, по чл. 27. Устава, да жалитељу изда своје формално разлоге поткрепљено решење, како би противу истог могао употребити правно средство на вишу власт.

С тога је решио да се акта врате на размотрена.

Одлука од 17. марта 1912. г. № 3002.

Кад је решење надзорне власти о задржању од извршења одлуке општинског одбора постало извршно, онда општински одбор о тој истој ствари не може више решавати.

Одбор општине б..... на дан 20. II 912. год. донео је одлуку, да се општинско

непокретно имање од 30 ha, дато школи за њено издржање, одузме од школе као и сва готовина која се води као школска својина, а у цели подизања нове механе по плану у Б.....

Надзорна власт решењем од 27. фебруара 1912. год. № 3502 задржала је од извршења ову одлуку са ових разлога:

1., што је ово исто имање одлуком општинског одбора од 18. фебруара 1899. год. уступљено школи за њено издржавање, па то одобрио и Министар Просвете;

2., што је решењем Министра Финансија од 18. фебруара 1899. год. № 2301. одобрено, да школа закупину, добивену од ове земље, тропи на своје издржавање као што је то одлуком суда и одбора општинског од 21. септембра 1897. год. одређено; и

3., што је суд са одбором до сада у два маха доносио одлуке, да се ово исто имање одузме од школе, па је власт исте одлуке решењем својим од 18. децембра 1910. г. № 15495 и од 2. јануара 1911. г. № 21347 задржавала од извршења, противу којих се решења нико од општине није жалио.

По изјављеној жалби III Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 170. зак. о општинама решио, да се жалба одбаца као неумесна.

Одлука од 17. марта 1912. г. № 3029.

Ако је гласање закључено пре законом одређеног времена, избор општинских часника остаје у снази само у том случају, ако та неправилност не утиче на резултат гласања.

Владимир Ђ., из Г..... жалио се Државном Савету противу избора председника општине г....., извршеног 19. фебр. 1912. године, због ових неправилности:

1., што је збор за овај избор сазван преко бирове, а не писменом објавом у смислу чл. 35. зак. о општинама;

2., што је гласање закључено у четири часа по подне, противно чл. 47. и 54. к зак. о општинама;

3., што је за време ручка бирачку собу чувало лице, које је деградирано у војени;

4., што је биралиште било неограђено; и

5., што је тога дана био писар бирачког одбора и целокупну зборску радњу водио један бивши судски осуђеник.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да су наводи под 1. и 5. без вредности; навод под 3. је без доказа, а то исто вреди и за навод под 4.

Навод под 2. утврђује се записником, али та неправилност није била ни од каквог утицаја на резултат избора, пошто је листа изабранога добила преко апсолутне већине, јер су од 300 правних гласача за њу гласали 151.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио да се жалба одбаца као неумесна.

Одлука од 17. марта 1912. г. № 3061.

Један случај умесног задржања од извршења зборске одлуке о отуђењу извесног дела општинске шуме, у циљу исплате општинског дуга.

Збор општине т.... на дан 12. фебруара 1912. године донео је одлуку, да се из општинске шуме посече и прода извесан део шуме, у циљу исплате дуга Управи Фондова у 803.40 дин.

Надзорна власт нашао је, да ова зборска одлука не одговара закону из ових разлога:

Све дотле, док општински суд не изврши општи и посебни опис шума и шумског земљишта, док не направи привредне планове, које има одобрити Министар Народне Привреде и док се по тим плановима не убаштини, не може предузимати сечу ни у ком виду, па ни у предложеноме, јер ничим не доказује, да је та шума његова својина.

По § 211. грађ. закона, свако ко хоће да постане господар какве ствари, мора је законом прибавити; а за свако законско прибављање тражи се по § 226. истог закона пуноважан основ и закони начин. Како пак по § 292. грађ. закона за доказ својине непокретности служи судска тачија, судска пресуда или уговор судом потврђен, а такве доказе општински суд не подноси, онда се има узети, да означена шума није њена искључива својина.

То, што су на општину уписане у пописну књигу »Б«, не даје јој права, да истом моје и пуноважно располагати, према чему јој се не може ни допустити, да у означеним шумама врши сечу, а то тим пре, што она свој дуг може платити уношењем у свој буџет потребне суме за његову исплату.

Са тих разлога, решењем од 5. марта 1912. године № 3454, а на основу чл. 33. закона о уређењу округа и срезова и чл. 152. закона о општинама, задржао је од извршења поменути одлуку збора.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 13. марта 1912. године П. № 4801 спровео је Државном Савету сва акта овог предмета, да на основу чл. 152. зак. о општинама донесе своје решење, пошто налази, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано, па га је, на основу чл. 152. закона о општинама одобрио.

Одлука од 17. марта 1912. г., № 3104.

Услови за кметове у свима општинама су: одборнички порез и повишен број година (25 година) а у варошима још и писменост (чл. 71. у вези чл. 105. зак. о општинама).

Јован Л., из Д. П..... жалио се Државном Савету противу избора председника и једног кмета општине д. п....., извршеног 24. фебруара 1912. год., због ових неправилности:

1., што изабрани председник Трајло Н. не плаћа 25 дин. непосредног пореза. За доказ овога поднео је уверење б..... пореског одељења од 28. фебруара 1912.

WWW.UNILIB.RS

године № 1696, којим се тврди да изабрани председник плаћа у својој општини 2460 дин. на име непосредног пореза, без личности;

2., што изабрани кмет Милија К. такође не плаћа довољно пореза, јер по уверењу истог пор. одељења плаћа 1175 динара на име непосредног пореза са личним; и

3., што је биралиште било неограђено, услед чега су бирачи улазили кад је и где ко хтео.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да први навод нема вредности, јер се из самог уверења пореске власти види, да изабрани председник плаћа и више по што то захтева пропис чл. 105. зак. о општинама. Навод под 2. је без вредности, јер за кмета у погледу цензуса важи пропис чл. 30. зак. о општинама. Најзад, навод под 3. је без доказа, а међутим записником се противно утврђује. С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 17. марта 1912. г. № 3112.

Општина је дужна накнадити Држави штету за упропашћене телеграфске и телефонске диреке и изолаторе у њеном атару, па према томе дужна је ово унети у свој буџет као расход по тач. 2. чл. 129. закона о општинама.

По наређењу Министра Грађевина, надзорна власт наредила је општини с..., да из своје касе исплати 219.50 динара за упропашћене телеграфске диреке и остали материјал.

Одбор општински, поводом овога, доисо је одлуку 12. фебруара 1912. године № 162, да се ова сума не уноси у буџет за текућу годину, пошто је ово потраживање застарело.

Надзорна власт решењем од 22. фебруара 1912. год. а на основу чл. 152. закона о општинама, задржала је од извршења ову одлуку с тога, што се општина не може користити одредбом § 931. грађ. законика, јер овде не може бити застарелости, пошто је ова наплата непрекидно била у раду, као што се то из односних акта види, према чему општина мора с обзиром на чл. 13. зак. о телеграфу и телефону ову штету платити, па према томе има је и предвидети у буџету за ову годину.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 17. марта 1912. г. № 3115.

Јос. К. Ст.

Прече право наплате општинске калдрмине од хипотекарних поверилаца.

Тужилачка страна представила је суду, да се по депозиту Д. С. пријавили за наплату својих тражбина *интабулисани повериоци*, овде тужени еснаф бакалски и Д. Л. трг. из П., а тако исто и тужи-

лачка општина П. за 319 дин. дужне *калдрмине* око продатог имања Д. С. из чијег депозита тражи првенствену наплату, као законом привитеговани поверилац. Тужени еснаф и Д. Л., нису признали општини П. прече право наплате из поменутог депозита, пошто су они *интабулисани повериоци*. Првостепени је суд пресудио био, да се тужилачка општина одбије од овог свог тражења као неумесног и недоказног. Пу, по жалби тужилачке стране Касац. Суд, примедбама својим од 29. априла 1911. год. Бр. 4767 поништио је пресуду прв. суда, са ових разлога:

Неправилно је суд узео, да општина за тражбину своју од калдрмине нема првенственог права наплате из новца добиеног продајом имања испред кога је пом. калдрму саградила, већ да из тог новца имају од ње прече право наплате *интабулирани повериоци* на поменутом имању; неправилно по томе, што је утврђено сумом за направљену калдрму повећана и вредност самог имања, поред кога је пом. калдрма направљена, а та повећана вредност садржи се и у куповној цени добиеној за исто имање, пошто повећана вредност имања, направљеном поред њега калдрмом, изазива и повлачи већу купљену цену истог, — те је стога правично и у духу закона, да се та повећана вредност претходно издвоји из добијене куповне цене за продато имање и врати општини, која ју је на тај циљ и утрошила, па тек остатак да се дели међу *интабул. повериоце*; јер кад би се другаче поступило повредило би се једно од најглавнијих правних начела: да се нико не може и праведно богатити на штету другог.

Па с тога, и што ни дужник, ни тужени *интабул. повериоци* не споре тужилачкој општини у основу право на наплату ове калдрмине, коју она по тач. 3. § 465. гр. пост. има права да наплати и без пресуде, већ јој у главном само споре првенство у наплати према *интабул. повериоцима*, — суд је дужан да ово право првенства у наплати оцени према напредизложеним, имајући, по § 10. грађ. зак. у виду и начела изложена у §§ 629. и 630. гр. зак., као и то, да је законодавац и у тач. 3. § 8. стец. пост. у начелу признао право првенства наплате за подобна потраживања државна и општинска и према *интабул. повериоцима*. —

Првостепени је суд усвојио ове примедбе Касац. Суда, и у смислу истих пресудио: да тужилачка општина има првенство права наплате за своје потраживање од калдрмине а из депозита Д. С., од тужених *интабул. поверилаца*.

Овакву је одлуку одобрио Касациони Суд, и тиме је овај интересантан спор окончан. Међутим, ми сматрамо, да ово питање није сасвим правилно и по закону расправљено. Првостепени је суд био дужан да своје противразлоге, те да овај предмет дефинитивно расправи Општа Седица Касационог Суда. Наше је мишљење: да су горње примедбе Касационог Суда погрешне, јер се ослањају на претпоставкама; њима се позитивна

законска наређења просто негирају. Јер, кад тужена страна има хипотеку на продато имање, а општина је само лични поверилац, онда је, сасвим природно и у духу закона, да је хипотекарни поверилац пречи у наплати из хипотекованог добра од свију личних поверилаца. И општина и држава и ма која друга установа, ако хоће да се користи залогом, мора залогу и добити код суда и тек од тога дана постаје заложни поверилац.

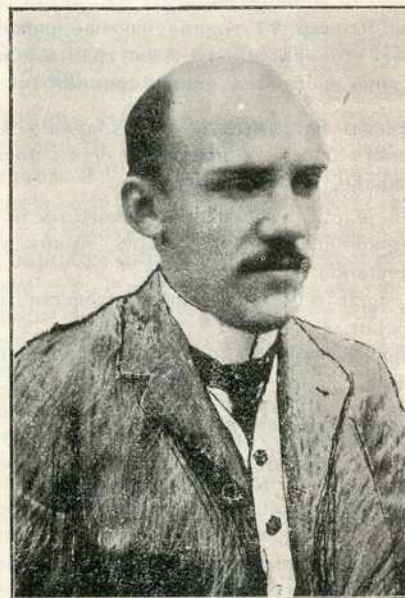
Изнети наводи: да је имање добило у цени, произвољни су што се види и из продајне цене; али ипак и кад би било тог повећања у цени, то не даје општини право да се наплати пре *интабулираних поверилаца*, јер нигде у закону нема прописа за такво поступање. По таквом схватању, логично би било да би сваки, који би дужнику дао новац да оправља имање или да на имању што доправи, имао права да се наплати пре *интабулисаних поверилаца*, јер се тиме побољшало имање, што међутим не може по закону бити. То побољшање имања имало би дејства само сиром дужника, али никако и сиром *интабулисаних поверилаца*, чија залога има по закону остати неповређена. Исто тако сматрамо, да је погрешан и без законског ослободилачког разлога суда: да општина има права да се и без пресуде наплати за калдрмину и да је законодавац, за подобна потраживања, признао првенствено право наплате општини и према *интабул. повериоцима*!

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Елек Сестрић, поштански чиновник у Цирчу (Мађарској), чију слику износимо, утајио

Елек Сестрић.

је једно новчано писмо у вредности од 19.000 круна и побегао.

Он је стар око 30 година, злепаст, ћелав, очију плавих, у лицу пегав, зуба покварених,

бркова загаситих подшинаних; говори: немачки, мађарски и српски.

Рођен је у Цирегу у Угарској, и има при себи легитимацију под Бр. 5972.

Акт Управе града Београда Бр 11617.

Димитрије П. Стајкуловић, осуђеник нишког казненог завода, чију слику износимо, побегао је са рада. Родом је из Малајнице,

среза брзонамачког окр. крајинског, стар 34 године, раста средњег, косе и бркова црних, очију угасито зелених.

Денешна управе нишког казненог завода Бр. 1190.

Живорад Јанковић, из Уроваца, има да издржи 25 дана затвора и 4 месеца полицијског надзора, али се налази у бегству. Он је стар 40 година, средњег раста, смеђ, одело сељачко.

Акт начелника среза посавског, окр. ваљевског, Бр. 4114.

Драгољуб Станимировић, кројачки радник из Ниша, проверио је своје газде извесну суму новца на побегао.

Он је стар 22 године, средње висине, црномањаст, брчића црних, одело грао-зелено боје. Денешна начелства округа нишког Бр. 9167.

Лазар Вранчевић, из Сурдука у Аустро-Угарској, био је у притвору среза посавског због крађе, на побегао.

Он је стар 20 година, малога раста, у опште црномањаст, бркова малих, црних, у оделу грађанском.

Денешна начелника среза посавског, округа ваљевског, Бр. 4331.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побегним лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их унуте властима које су потернице издаде, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖЕ СЕ

Јелисавета, одвојено живећа жена Станка Петровића, трг. из Рашке, пресудом краљевског првостепеног суда од 17. маја пр. год. кажњена је са десет дана затвора за дело из

§ 104. кр. закона, и да плати на име судских такса и дагубе сведока 12 динара.

Над пронађеном треба извршити пресуду, па о томе известити начелника среза студеничког, с позивом на његов акт Бр. 3859, или га о непроналаску известити.

Вранислава, сина Стевана Петровића, из В. Крене, нестало је на Цвети у вече. Он је

стар 18 година, средњег раста, очију зелених, косе смеђе, образа кратких, на десној страни главе има маду белугу од убоја. У оделу је сељачком.

Денешна начелника среза јасеничког, округа медеревског Бр. 6077.

Јулке, кћери Петра Ж. Јанковића, из Доњих Матеваца, нестало је 23. пр. месеца. Она је стара 17 година, средњег раста, лица округлог, пуна, очију црних, у оделу сељачком онога краја.

Денешна начелника среза нишког Бр. 5151.

КРАЂЕ СТОКЕ

Марку Јовановићу, из Горњег Бријања, украдене су две краве, маторе 10—12 година, млаке сиве и мрке.

Златку Ђорђевићу, из Брестовца, украден је један коњ, матор 9 година.

Денешна начелника ср. јабланичког Бр. 8366.

Драгутину Вићентићу, из Дрена, украден је во млаке зелено-перасте, матор 4 године, у десно уво ровашен.

Пенеду Илићу, из Дрена, украден је во млаке зелене, рогова широких.

Василију Савичићу, из Ушћа, украдена је кобила, стара 16 година, млаке мрко-дорасте, идребна, у леву предњу ногу откована.

Акт начелника среза посавског, округа ваљевског Бр. 4114.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

КО ЈЕ ОВО?

У притвору код начелника среза параћинског палази се ово лице, чију слику износимо, које се издаје за **Николу Ђорђевића**, Циганина, из Јасенова среза ресавског, а које је извршило неколико крађа у Параћину.

Како ово лице није казало право своје име и презиме и место становања, то се сумња

да још где под ма којим именом није извршило још какво казниво дело. Моле се све полиц. власти, да ако што о овом лицу знаду, путем телеграфа известе начелника среза параћинског с позивом на Бр. 8158,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА